

ALLAH'IN KULUNU SEVMESİ*

Eüzü bi'llâhi mine's-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn... Seyyidinâ ve senedinâ muhammedin ve âlihî ve sahibihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'dü fa'lemû eyyühe'l-ihvân! Feinne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu aleyhi ve selem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

قَالَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ لَمْ يَلْتَحِفِ الْعِبَادُ بِلِحَافِ أَبْلِغِ
عِنْدِي مِنْ قِلَّةِ الطَّعَامِ

(الديلمى عن ابن عباس)

RE. 330/3 (Kâle'llâhu azze ve celle: Lemyeltahifi'l-ibâdü bi- lihâfin eblağa indî min kılleti't-taâmi.)
Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Aziz ve muhterem müslüman kardeşlerim!

---

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun...

Peygamberimiz, Efendimiz, rehberimiz, nümûne-i imtisâlimiz, Muhammed-i Mustafâ SAS'ın mübarek ehâdis-i şerîfesinden bir miktarını sizlere nakil ve izah edeceğim.

İzahlara geçmeden evvel, hassaten ve evvelen peygamberimiz Muhammed-i Mustafâ SAS Hazretleri'nin ruh-u saadeti için; sonra sair enbiya ve mürselînin, cümle evliyaullahın ruhları için; cümle sadât-ı meşâyih-ı turûk-u aliyyemizin ruhları için; bu eserin müellifi, Ahmed Ziyâeddin Efendi Hocamız Rh.A'in ruhu için;

Bu eserin içindeki hadis-i şeriflerin, bilgilerin bize kadar erişmesinde gayreti olmuş, emeği geçmiş olan cümle ulemânın, ruvâtın, alimlerin, râvilerin ruhları için; ve uzaktan yakından bu hadis-i şerifleri dinlemek üzere şu mescid-i şerife teşrif eden siz muhterem kardeşlerimizin, ahirete irtihal ve intikal eylemiş olan cümle yakınlarının ruhları için; hayatta olanların da sıhhat ve selâmet üzere dâim olmaları için, bir Fâtîha, üç İhlâs-ı Şerif hediye eyleyelim:

.....

a. Az Yemenin Faydası

Peygamber SAS Efendimiz'in hadis-i şeriflerinde, sıra hadis-i kudsîlere gelmiş idi. Peygamber Efendimiz, "Allah-u Teâlâ Hazretleri şöyle buyurur:" diyerek bu hadis-i şeriflerini irad etmekte, bu hadis-i şerifler... Yâni, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nd en naklen söylüyor Peygamber SAS Efendimiz.

İbn-i Abbas RA rivâyet olunmuş olan bu hadis-i şerifinde bize az yemenin, açlığın ehemmiyetini ifade ediyor Peygamber Efendimiz. Buyuruyor ki:¹

قَالَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ لَمْ يَلْتَحِفِ الْعِبَادُ بِلِحَافٍ أَبْلَغَ
عِنْدِي مِنْ قِلَّةِ الطَّعَامِ

(الديلمى عن ابن عباس)

RE. 330/3 (*Kàle'llàhu azze ve celle*) “Aziz ve Celîl olan Allah-u Teâlâ Hazretleri buyurdu ki:

(*Lemyeltahifi'l-ibâdü*) “Kullar sipere geçmedi, korunmadı, (*bi-lihâfin eblağa indî min killeti't-taâm*) benim indimde az yemekten daha uygun, daha münasip bir siper ile benim azabımdan, gazabımdan kendisini korumadı. Yâni, kendisini koruyacak bir siperin arkasına geçmedi.”

Bu Arap dilinin kendi üslubuna göre söylenmiş bir söz. Türkçe söylemek gerekirse:

“Allah-u Teâlâ Hazretleri Cebbar’dır, kudret sahibidir, her şeye gücü yeter. Dilerse kullarını günahlarından dolayı azaplandırır, dilerse lütf u kerem eyler, affeder.

لَا يُسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ

(الأنبياء: ٢٢)

¹ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.175, no:4472; Abdullah ibn-i Abbas RA’dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.712, no:7128; Münâvî, *el-Ehâdîsü'l-Kudsiyye*, c.I, s.58, no:129; *Câmiu'l-Ehâdîs*, c.XV, s.69, no:14998.

(*Lâ yüs'elu ammâ yef'al*) [O yaptığınan dolayı sorgulanamaz.] (Enbiyâ, 21/23) Kimse ona sorgu, sual açamaz. Kimse, “Neden böyle yaptın?” diyemez. Çünkü kudret-i külliye sahibidir. Kudretinin sonu, nihayeti yoktur ve ona soru soracak bir başka mercî yoktur.

Kullar da zaten, eğer bir cezaya uğrayacaklarsa, bin kere, milyon kere hak etmiştir zaten... Allah-u Teâlâ Hazretleri adalet sahibidir, Âdil'dir, Hakem'dir, Adl'dir; serapa adalettir, her şeyi adalettir.

Biz adaletinden de korkarız Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin. Neden? Eğer adaletle muamele ederse, yandık... Adaletle hare ketetmek demek, terazi kullanmak demek... Bu tarafa bizim iyiliklerimizi koyacaksın, öbür tarafa da dirhem koyacaksın da; bizim iyiliklerimiz tartıda bir yekûn tutacak da, ondan sonra kâr edeceğiz; eyvah! Böyle bir şeye takatimiz yok. Eğer böyle bir muameleye maruz kalacaksak, yandık. Yandık, şimdiden yandık, kurtuluşun hiç bir çaresi yoktur. Meğer ki, Mevlâ lütfeyleye, rahmet eyleye...

Yâni, kulların öyle teraziye gelir tarafı yoktur.

“—E, pekiyi, ahiretteki terazi ne oluyor hocam?”

Ahirette terazi var; ama, Allah-u Teâlâ Hazretleri bu tarafa devamlı ağırlıklar koydurtuyor... Bir namaz kılıyorsun, on misli veriyor. Bir iyilik yapıyorsun, yedi yüz misli veriyor. Bazen *bi-gayri hisâb* veriyor... Sonra günahları da çeşitli vesilelerle siliyor; çeşitli vesilelerle sildiriyor.

Bunları müteaddit defalar söyledik ama, muhtemeldir ki bazı kardeşlerimiz buraya ilk defa gelmişlerdir, duymamış olabilirler...

Bir kere, bir kul bir iyiliğe niyet edip, onu yapmasa, yapamasa; ondan bile bir ecir veriyor. Onun için, iyi niyet besleyin, iyi şeyleri önceden söyleyin, iyi şeyleri yapmaya gayret edin, niyet edin. Çünkü, yapamazsanız dahi ecir var.

Şimdi bir arkadaşımız bizi karşıladı da diyor ki:

“—Yeni, bir işyerine girdim, işin sahibine de söyledim: ‘Ben eski işyerimden ayrıldığım için, bana ikramiye verecekler; yâni, zengin olacağım, param olacak...’”

Para olunca ne olur? Müslümanın aklına tabii parayla yapılan farz geliyor. Hac, haccetmesi lâzım... Para oldu mu haccedecek; şarları yerine gelen kimsenin haccetmesi lâzım. İslâm’ın beş direğinden birisi; hac... Onun için, yeni patronuna demiş ki:

“—Hac mevsimi geldiği zaman müsaade eder misiniz, ben haccedeyim?”

“—Yok, daha yenisin, ilk sene girdiğin işte sana müsaade edemem.” demiş.

Acıdım o cevabı veren işyeri sahibine... O da müslüman bir kardeş de ondan acıdım, yoksa başka bir şey demeyeceğim.

“—Hay hay, baş üstüne, inşâallah beraber gideriz, kol kola gideriz; bana da nasib olur, sana da nasib olur. Elbette, Allah’ın farzına mânî mi olacağım? Hele sen gitmeye niyet et, benim elimden gelen her türlü kolaylığı ben sana

göstermeye razıyım!” deseydi, gönderemese bile göndermiş gibi ecri peşin alacaktı. Kaçırıldı fırsatı, kaçırdığı için acıdım...

Buna mukabil, bir başka arkadaşı müteaddit konuşmalarım da hep söylerim. Kendisine bir hayır için müracaat etmişler,

“—İşte, cemiyetimizin hayır işi var, para verir misin?”

“—Siz biraz piyasayı dolaşın da, öyle gelin.” demiş.

Dolaşmışlar, akşam gelmişler yanına; tahmin ediyorlar ki o zamanın o senenin hesabına, parasına göre beş bin lira filan verecek yâni, bundan [1982] on sene, on beş sene önce; çıkartmış, elli bin lira vermiş. Yâni, umduklarından on misli fazla vermiş...

Tabii Allah râzı olsun, ecrini ziyade etsin, dünya ahiretini mamur eylesin... Çok sevdiğimiz bir kimse... Bundan daha güzel bir şey söylemiş, diyor ki:

“—Siz bunu şimdilik kabul edin, önümüzdeki sene inşaallah daha fazlasını vereceğim!”

Daha dur bakalım, önümüzdeki sene yaşayacak mısınız, yaşamayacak mısınız? Kazanacak mısınız, kaybedecek misin? Ne kaybeder? Niyeti öyle yapıyor o zamandan, daha o parayı vereceği zamandan niyeti öyle yapıyor.

İşte akıllı insanın işi budur. Hayrı önceden temenni eder. Hâsılı, temenni edip de yapamadığı hayır için bile Allah bir ecir verir insana; bir... Eğer yaparsa, yaptığı zaman da,

“Sen bir iyilik yaptın, al sana bir iyiliğın karşılığın olan şu kadar sevap.” demez, o vermesi gereken karşılığın on mislini verir. Bire on... Yâni, bir mislini vermiyor, tam karşılığın vermiyor; onla katlayarak, on mislini veriyor. Bazen daha fazlasını verir, yedi yüz mislini verir. Bazen de hesaba sığmaz şekilde daha çok verir. Bi-gayri hisâb ihsan eder, hesaba girmeyecek şekilde...

Böylece kul niyet ettiğı şeyden bir ecir alır. Yaptığı şeyden bin bir türlü ecir alır. Ecir hanesi çok çalışıyor yâni, fazla miktarda çalışıyor. Kolay kolay kazanç kazanıyor.

Buna mukabil, bir şerre niyet etse... Kötülüğü işlemeye niyet etse, yapmasa günah yazmaz Allah, niyet ettin diye günah yazmaz. Yaparsa, bir günah yazar. Yâni on misli, on günah yazmıyor; bir günah yazar, ondan sonra da melekleri tehir ederler deftere kaydetmeyi. İstiğfar ederse gene affeder. İstiğfar ederse,

“—Aman ya Rabbi, ben hata ettim, suç bende, hatalı olduğumu anladım, ben ettim, sen eyleme.” derse, siler gene... Yapılmıştı ya, yapıldığı halde siler.

Şeytan kahrolurmuş... Diyor ki:

“—Şu Ademoğlu benim hasmım, aldatıyorum, günahlara düşürüyorum; gözyaşı döküyor, yalvarıyor, istiğfar ediyor, gene affoluyor, hatta derece alıyor. Nedir bu benim çektiğim?” gibilerden yâni, kahrolurmuş şeytan...

İstiğfarla günahlar gidiyor; bir...

Sonra birçok günah giderici şeyler var. Bir tanesi şimdi bu vaazımızda, ilerideki hadis-i şeriflerde gelecek. Bir kere her namaz, bir önceki namaz ile aradaki günahların affına sebep oluyor. Şimdi biz ikindiye kıldık *el-hamdü lillâh*, öğle ile ikindi arasındaki günahlar sililindi. Akşamı kılacağız, ikindi ile akşam arasındaki günahlar silinecek. Namazlar aralarındaki günahlara kefarettir.

Ramazanlar, aralarındaki günahlara kefarettir. Umreler, aradaki günahlara kefarettir. Haclar, aradaki günahlara kefarettir. Hastalıklar, ateşli, hummalı hastalıklar, günahlara kefarettir. Belâlar, günahlara kefarettir.

“—Bir kula ben malında veya canında veya ailesinde bir musibet verir de, onu sıkıntıya sokar, üzersem; o da bunu sabr-ı cemîl ile karşılarsa; ‘Mevlâ’mdan gelmiş, ne yapalım?’ diye yutkunur, hazmeder, ses çıkartmazsa, ben ona kıyamet gününde defter açmaya, terazi kurmaya hayâ ederim.” buyuruyor Allah-u Teâlâ Hazretleri...

Şu ne acaip iştir ki, günahı kul yapıyor, Allah-u Teâlâ Hazretleri hesaba çekmekten hayâ ederim buyuruyor. Utanacak olan biziz, Mevlâ ne kadar lütuf, kerem sahibi ki hayâ ederim buyuruyor.

Demek ki, Allah-u Teâlâ Hazretleri dilerse azaplandırır, dilerse affeder. Azaplandırırsa, lâyıkıız; oh olmuş yâni... Elbette, kim bilir ne kadar edepsizlikler yapmışızdır da, hepsi yerindedir. Kahrı da hoştur, lütfu da hoştur. Hepsi yerindedir, hiç bir şeye itiraz etmeye insanın yüzü yoktur, mecali yoktur. Elbette böyle olması gerekiyordur.

Ama Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin gene azabını, gazabını bazı şeyler önler. Meselâ, kullarına azap vermeyi düşünür, azap indirmeyi tepesine... Yıldırımlar yağdırmayı, taşlar yağdırmayı düşünür de, işte o ehl-i tâatı, fukarayı, çocukları, mâsumları, kendisine itaat eden kulları düşünerek affeder diye hadis-i şerifler var; çeşitli siperler var.

Burada da diyor ki; Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin azabından, gazabından korunmak siperlerinden birisi anlatıyor:

“—Kul, açlıktan daha güzel bir siper arkasına geçmemiştir benim azabıma, gazabıma karşı...”

Açlık koruyucu bir tedbir oluyor yâni... Nasıl şey bu? Niye böyle oluyor? Bunun esrarını acaba biz anlayabilir miyiz?

Kısmen anlayabiliriz. Yâni, birazcık anlayabiliyoruz. Çünkü biliyorum ki, karnım doydu mu uykum geliyor, yan gelip yatıyorum. Uykudan kalktı mı, keyfim bir şeyler yapmak istiyor. Çalgı mı dinlesem, eğlence mi yapsam, gezmeye mi gitsem; nerede zevk var, safa var? Emirgân mı güzel, Çamlıca mı güzel? Plaj mı güzel, dağ mı güzel? Uludağ mı güzel, deniz kenarı mı güzel? İnsan karnı tok, sırtı pek oldu mu, nefis kabarıyor, kuvvetleniyor, güçleniyor, ona boyna kötülüğü emrediyor.

إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي

(يوسف: ٥٣)

(Inne'n-nefse leemmâretün bi's-sûi illâ mâ rahime rabbî) “Nefis insana olanca şiddetiyle kötülüğü emreder, ancak Mevlâ'nın rahmetiyle lütfedip korudukları müstesna...” (Yusuf, 12/53)

“—Ye, iç, yan gel, keyfine bak, bu hayat eline bir defa geçer, bu dünyaya bir defa gelmişsin, kâr eyle...” der.

Kâr mı, zarar mı, onu düşündürmez; kısa... Önüne baktırtıyor, ilerisine baktırtmıyor. Aslında burada bazı kârlar, bazı lezzetler vardır ki sonu zarardır.

Meselâ bir memur, rüşvet alsa... Eline bir milyon lira para geçse... O zaman para geçti, safâ; ama biraz sonra anlaşılrsa aldığı rüşvet, yaptığı suiistimal, kötülük... Yakasına yapışsalar, hapse tıksalar, şöyle cezalandırsalar, böyle cezalandırsalar; ne oldu? O ilk baştaki muvakkat, sevin-dirici para, pul, lezzet; sonunda azaba döndü.

İşte onun gibi her lezzetin sonu, lezzet gelmez. Bazı lezzetlerin sonu azap gelir. Hatta dünya lezzetlerinin çoğunun sonu azap gelir. Onun için, nefis insanı aldatıyor, kandırıyor... Yakın lezzetleri hoş gösteriyor. Dünya insanı aldatıyor, yakın lezzetleri hoş gösteriyor. Hatta onun için, ayet-i kerimede buyrulmuş ki:

فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُمُ بِاللَّهِ
الْغُرُورُ

(لقمان: ٣٣)

(*Felâ tegurrannekümü'l-hayâtü'd-dünyâ*) “Sakın dünya hayatı sizi aldatmasın! (*Ve lâ yegurranneküm bi'llâhi'l-garûr.*) Aman, çok aldatıcı, çok kandırıcı olan şeytan, Allah’ın affına güvendirerek sizi kandırmasın!” (Lokman, 31/33)

Aldatıyor insanoğlunu, çoğu aldanıyor. Hepsi, “Akıllıyım!” der; hiç birisi “Deliyim!” demez. Hepsi aklının çok iyi olduğunu düşünür. En doğru şeyi düşünüp, hayatı ona göre tanzim ettiğini düşünür. Hatta bir nasihatte bulunsan, senin yüzüne kurnaz kurnaz bakar veyahut acıyarak bakar;

“—Vah zavallı! Dünyadan haberi yok! Hangi aşırıda yaşıyor?” filân diye düşünür.

Herkes akıllıyım sanıyor, herkes bir şeyin peşinde koşuyor. Ama nefis, dünya ve şeytan, insana sonu pişmanlık olan yakın lezzetleri gösterir. Peygamberler, Kur’an-ı Kerim, hadis-i şerifler, Allah’ın dinini iyi bilen, Allah’ın sâlih kulları da, yakın lezzetlere iltifat etmemeyi ikaz eder insanlara... Der ki:

“—Bu lezzetler, lezzet gibi görünüyor; ama aman dikkat et! Bak bu yediğin tatlı gibi görünüyor, ama içinde zehir var. Biraz sonra miden yanmaya başlayacak, kıvrım kıvrım kıvrıma başlayacaksınız.” der.

“—E, şimdi tatlı geliyor.”

“—Tatlı; ama zehirin tesiri on beş dakika sonra başlayacak...”

Onun için, Peygamber SAS Efendimiz’in vasıflarından birisi, *nezîr*; korkutuyor. Müjdeliyor ve korkutuyor:

“–Şöyle yaparsan cennete gidersin, böyle yaparsan cehenneme gidersin!” diye.

Allah ehli olan kimseler de, Peygamber SAS Efendimiz’in yolundan giden ulema da öyle yapar. Hiç insanların keyfine uygun konuşmaz, “Otur köşklerde, zevk safa sür!” demez.

“–Hep zevklerin önüne çıkarlar bu adamlar yâ... Ne çekilmez adamlar. Hep bu zevklerin karşısına çıkarlar.” diye ehl-i dünya hoşlanmaz, yaka silker. “Aman, gene soğuk nevâle başladı.” filan gibi; ama o aslında merhamet ediyor.

Doktor eline neşteri alıp kestiği zaman, hastaya kızıyor mu, iyilik mi yapıyor?

“–E, canı yanıyor, kan akıyor, ızdırap var...”

Ama iyi olacak, arkası iyi olacak. Onun için, bir şeyin şu andaki lezzeti olmasına filan bakmamalı da sonuna bakmalı.

Yâni, insan önüne bakmamalı da başını kaldırıp ilerisini de görmeli. Ona göre hareket etmeli.

İşte bu ölçüler içinde düşündüğü zaman insan, çok yemek yemek de insanın keyfine uygun geliyor; ama lezzetle yiyorsun,

“–Oh, çok da leziz olmuş. Pirzolalar, kebaplar, tatlılar vs. filan...” Allah’ı unutturduğu için...

Bir kere şu bakımdan unutturuyor, uyku getiriyor, gaflet çöküyor, gözleri kapanıyor filan... İkincisi, nefsi kuvvetlendirdiğinden dünyaya, dünyanın zevklerine yönelttiriyor. Az yemek yediği zaman ise, az yemek yediği zaman ise, insanın midesi boşalınca, kalbi berraklaşıyor. Hava açık, berrak; ilerisi görünüyor ve yumuşuyor hali...

Çoğu zaman, hepimiz oruç tuttuğumuz zamanlardan şöyle düşünelim, dikkat edelim; ikindiye doğru bir yumuşaklık gelir insana, şöyle biraz bir Kur'an dinlese, bir dokunaklı hafızın sesini dinlese, bir hocanın bir-iki ayet, hadis izahını dinlese; gözünden yaşlar damlayı damlayıverir. Neden? Karnı aç da ondan...

Duyguları inceldi yâni, duygular inceliyor, hassaslaşıyor. Karnı tok olsa, ağlayamaz. Gelmez içinden ağlamak. İçi kırırdamaz... Onun için insanı hassaslaştırıyor, ahiretin inceliklerini gösterecek bir berraklık meydana getiriyor. Böylece insanın kemaline, ma'rifetullahı ulaşmasına yardımcı bir vasıta oluyor.

Bu hadis-i şerif işte bu *killetü't-taam* meselesinin delilidir. Ehl-i tasavvuf, söylemişlerdir; yemekleri azaltın diye... İşte onun hadis-i şeriften delili.

Şimdi bugün tasavvufu sevenler de var, tasavvufun düşmanları da var... Tasavvufun düşmanlarını ikiye ayırıyoruz. Bir, İslâm'ın ve tasavvufun düşmanları... İkisine birden düşman yâni, tasavvuf İslâm'ın bir parçası olduğu için düşman, eh o İslâm düşmanı, ne yapalım? Şeytan var, kâfir var, müşrik var, din düşmanları var; biliyoruz o düşmanları, ona karşı tavır alırız; güzel...

Bir de müslüman olup da, tasavvufa düşman olanlar var. Bunların bir kısmı diyorlar ki:

“—Tasavvufun içinde bid'atlar var, yalan yanlış şeyler var...” Tabii, ona da birden itiraz etmiyorum ben. Diyorum ki;

“—Sen hangi tasavvufu tanıyorsun, bir söyle bakalım? Bektâşîliği mi tanıyorsun, bilmem neyi mi tanıyorsun, falancayı mı tanıyorsun? Senin tasavvuf deyince aklına gelen hangi tasavvuf, bir onu söyle!” diyorum.

Söyledikten sonra, izahımı ona göre yapıyorum. Çünkü, eğer onun tanıdığı yerde, mıntıkada; onun gördüğü ehl-i tasavvuf, sünnet-i seniyyeden uzak, dinî ülûmdan uzak, Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin takvâsına sahip olmayan kimse-ler... Kadın-erkek bir arada, çalgı, cümbüş, içki vs. Namaz yok, niyaz yok...

“—Bizim namazlarımız kılınmış.” filan düşüncesindeler ise, elbette, onun karşısında biz de düşmanız. Buyurun beraber cihad edelim, çünkü din düşmanı bunlar! Yâni, bunlar ahiret yolunun haramileri... Ahiret yolunda insanların önüne çıkıyorlar, “Ver imanını, ver itikadını...” diye itikad yağmalayıcı bunlar.

Adam da kendisini İslâmî, dinî bir şey yapıyorum diye kaptırıyor, hanımıyla beraber gidiyor. Kadın erkek bir arada, zevk u safâ... Zaten kadın erkek bir araya geldi mi, hoş gelir nefse... Gayet hoş gelir, tatlı, safâlı vakitler geçiriyorlar; adı tasavvuf...

Ooo, öyle olur mu? Olmaz... Niye olmaz? Bizim rehberimiz, nümune-i imtisâlimiz, Peygamber SAS Efendimiz’dir... O ne demişse, o öyledir. Ne dememişse, o öyle değildir. Onun için, işte Kur’an-ı Kerim, işte Rasûlüllah... Biz bu ikisine sımsıkı sarılırız, hayatımızı onlara göre tanzim ederiz. Bunlarla İslâmiyet’in özünü anladıktan sonra da, etrafımızdaki insanların hallerini o

terazide tartarız. İnsan önce hakkı bildi mi, kimin hak ehli olduğunu bilir.

“—Efendim, kerametleri zahir, çok yüksek bir şahıs. Havalarda uçuyor, denizlerde yürüyor...”

Ne yaparsa yapsın...

“—Kendi gözümle gördüm...”

İstediğin kadar gör... Hint fakirleri de ipe tırmanıp, yukarı doğru çıkıyorlar. Kırk gün yemek yemeden duruyorlar. Dikenli çivilerin üstünde yatıyorlar... Ne olur? Sinek de uçuyor; çok mu makbul bir varlık yâni... Balık da yüzüyor suda, çok mu makbul? Hamsilerin haddi hesabı yok, sayamazsın; küçük balıklar, büyük balıklar... Mühim olan Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin istediği kul olmaktır.

Oyuncak mı din? Kerametle, uçmakla, gezmekle, tozmakla... Yoksa cambazlık mı? İslâmiyet cambazlık mı yâni? En büyük keramet, istikamettir. Hangi babayığit var, hangi mert adam var? Haydi bakalım, Rasûlüllah'ın izinde, İslâm'ın meşakkatlerine tahammül ederek yaşa!

Ne kadar enerji lâzımsa sana, onu al! Ama kilo alıp, göbeklenip, şişip, sen onu taşımak zorunda kalacağın kadar yeme! Tabii, yemeği azaltmanın ilk şekli, miktar olarak az yemektir.

İkinci bir şekli de, zaman zaman oruç tutmaktır. Pazartesi ve perşembe günü oruçları, Peygamber Efendimiz'in sünnet oruçlarıdır. Kendisi tutmuş, tutulmasını da tavsiye etmiştir.

Arabî ayların on üç, on dört, on beşinde; *eyyâm-ı biyd* (beyaz günler) denir o günlere, o günlerde oruç tutmak sünnettir.

Ramazan'ın dışında sünnet-i seniyye olan oruçlar vardır.

Mümkün mertebe o oruçları tutarsın, tuttukça;²

---

² Buhârî, *Sahîh*, c.V I, s.2723, no:7054; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.806, no:1151; Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.136, no:764; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.393, no:9101; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.II, s.45, no:1235; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V III, s.232, no:8492; İbn-i Amr eş-Şeybânî, *el-Âhâd ve'l-Mesânî*, c.III, s.269; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.235, no:7898; Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.IV, s.279, no:3285; Ebû Avâne, *Müsned*, c.II, s.164, no:2675; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.379, no:7723; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.288, no:921; Tahavî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.V I, s.476, no:2507; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.III, s.5, no:8986; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.269, no:541; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.174, no:1120; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.V I, s.273; İbn-i Hibbân, *Tabakâtü'l-Muhaddisîn*, c.III, s.66, no:254; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXIII, s.219; Ukaylî, *Duafâ*, c.III, s.99; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.I, s.404; Dâra Kutnî, *İlel*, c.X, s.162, no: 1955; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XI, s.371; Ebû Hüreyre RA'dan.

Müslim, *Sahîh*, c.II, s.806, no:1151; Neseî, *Sünen*, c.IV, s.162, no:2213; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.40, no:11377; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c. VIII, s.232, no:8492; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.286, no:1005; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.273, no:8117; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.90, no:2523; Ebû Avâne, *Müsned*, c.II, s.164, no:2677; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.288, no:921; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.III, s.5, no:8986; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.IV, s.159, no:2211; Bezzâr, *Müsned*, c.III, s.129, no:915; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.90, no:2521; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IV, s.349; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.177, no:4478; Hz. Ali RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.IV, s.161, no:2212; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.446, no:4256; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.X, s.98, no:10076; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.90, no:2522; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.V II, s.213, no:3691; Dâra Kutnî, *İlel*, c.V, s.316, no:907; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXII, s.59, 141; Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.IV, s.309, no:3391; V âsile ibn-i Eska' RA'dan.

İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.1254; Ebû Meysere RA'dan.

İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.I, s.404; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.III, s.416, no:5071-5080; *Kenzü'l-Ummâl*, c.V III, s.710, no:23576-23629 ve 24271-24290.

الصَّوْمُ لِي وَأَنَا أَجْزَى بِهِ

(خ.م.ت.حم. عن أبي هريرة)

(*Es-savmu lî, ve ene eczî bihî*) “Oruç benimdir, benim içindir; onun mükâfatını ben vereceğim!” buyuruyor Allah-u Teâlâ Hazretleri...

O ecirlerden istifade etmeli. Kalbi yumuşar, sevap kazanır.

b. Hastalığa Sabrın Karşılığı

Gelelim öteki hadis-i şerife:³

قَالَ اللَّهُ تَعَالَى إِذَا ابْتَلَيْتُ عَبْدِي الْمُؤْمِنَ فَلَمْ
يَشْكُنِي إِلَى عَوَادِهِ أَطْلَقْتُهُ مِنْ إِسَارِي ثُمَّ أَبَدَلْتُهُ
لَحْمًا خَيْرًا مِنْ لَحْمِهِ وَدَمًا خَيْرًا مِنْ دَمِهِ ثُمَّ
يَسْتَأْنِفُ الْعَمَلَ

(ك.ه.ب. عن أبي هريرة)

RE. 330/4 (*Kâle'llâhu teâlâ: İze'bteleytü abdiye'l-mü'mine felem yeşkünî ilâ uvvâdihî atlaktuhû min isârâ sümme ebdeltühû lahmen hayran min lahmihî ve demen hayran min demihî sümme yeste'nifü'l-amel.*)

³ Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.500, no1290; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V II, s.187, no:9943; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.375, no:6340; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.555, no:6691; Münâvî, *el-Ehâdisü'l-Kudsiyye*, c.I, s.14, no:9; *Câmiu'l-Ehâdis*, c.XV, s.40, no:14918.

Ebû Hüreyre RA'dan rivâyet edilen bu hadis-i şerifte Peygamber SAS Efendimiz yine Allah-u Teâlâ Hazretleri'nden naklen, hadis-i kudsî olarak şöyle buyuruyor:

(Kâle'llâhu teâlâ) “Allah-u Teâlâ Hazretleri buyurdu ki: *(İze'bteleytü abdiye'l-mü'mine)* Ben bir kulumu mübtelâ ettiğim

zaman...” Mübtelâ etmenin mânâsı, vücuduna bir hastalık verip de o hastalığa uğratmak demek yâni... Mübtelâ... İşte midesinde ağrısı var, kalbide ağrısı var, ayağında, sırtında, neyse, başında, elinde... “Ben mü'min bir kulumu mübtelâ ettiğim zaman, *(felem yeşkûnî ilâ uvvâdihî)* kendisini ziyarete gelenlere beni şikâyet etmezse...”

Hastalandı, yatağa düştü, yakınları geliyorlar: “Ooo, geçmiş olsun.” filan diye... “İşte o zaman, beni, kendisini ziyaret edenlere şikâyet etmezse.” E, hasta Allah'ı şikâyet mi eder gelenlere?

“—Allah başıma bu hastalığı verdi, böyle şey mi olur.” filan mı der?

Hayır, ekseriyetle böyle demez hasta... Pekiyi ne der?

“—İşte çok başım ağrıyor da, tahammül edemiyorum da, bilmem ne de...”

Hastalığını tasvir eder. Yâni, hastalığının sıkıntılarını gelene laf olsun diye anlatır.

İşte o uykusuzluklar, o ağrılar, o sızılar; onlardan şikâyetler, neticede onları vereni şikâyet gibi oluyor. Yoksa hiç bir kimse, akli başında bir kimse kalkıp da, doğrudan doğruya Allah-u Teâlâ Hazretleri'ni kullarına şikâyet etmez.

“—Bu hastalığı Allah bana verdi, bu da olur mu?” demez yâni. Hiç denilmiş, görülmüş, duyulmuş bir şey değildir. Deli olur ancak onu söyleyen... Demek ki, fazla şikâyet etmeyecek, ketum olacak biraz.

“—Eh, iyi olur inşaallah, ne yapalım, hastalıktır; Allah sabır versin.” filan gibi fazla şey yapmayacak öyle; dilini tutacak...

Öyle yaparsa ne olur? Öyle şikâyet etmezse, sabırla durursa, sağlam durursa yâni, yere sağlam basarsa ayağını; şikâyet yoluna gitmezse; (*atlaktuhû min isârî*) ben onu bu hastalıktan kurtarıyorum.” herhalde kelime, harekelenmemiş burada... “Ben o nu o hastalığından kurtarıyorum.”

Sonunda tabii hepsi imtihan, bu dünya hayatında hangi, ne şey baki kalıyor? Hepsi gelip geçiyor.

İran şiirinde güzel bir kıssa vardır:

Çok şiddetli ayaz olmuş da kışın, fakirin birisi titriyor tabii, ne yapsın. Gezmiş, dolaşmış titreye titreye... Bakmış orada bir hamam var, hamamın ateş yakılan kısmına, *külhan* derler ya, odunların atılıp yakıldığı ocak kısmına hamamın... Gitmiş, küllerin arasında uzanmış, yatmış. Orası sıcak, duman var, ateş var, şey var... O şiddetli soğuk yok. Dışarının soğuşundan paçayı kurtarmış, orada geceyi geçirmiş.

Sabah olmuş, dışarı çıkmış, bir de bakmış ki ışıklar, karşıda güzel bir saray var, sarayında balkonunda samur kürklere sarılmış, oohhh, birisi safalı safalı duruyor, etrafa bakınıyor, kürklerin içinde... O zaman demiş ki:

Şeb-i tennûr güzeşt ü şeb-i semmûr güzeşt

“Samurlu gece de geçti, tandırlı gece de geçti.”
Küllerin arasında da geçti, kürklerin arasında da geçti. Sabah oldu, bitti...

Bu dünya hayatı işte böyle olacak. Yâni, zengin de fakir de aynı toprağa girecek. Herkes bir miktar yaşayacak, geçecek yâni... Geçici bir hayat... İmtihan... Hastalık da geçer...

Hastalık da geçer; ama şikâyet etmeden geçerse, bak ne oluyor: “Ben onu o hastalıktan kurtarırım. (*Sümme ebdeltühû la hmen hayran min lahmihî*) Evvelki etinden daha güzel bir et veririm ona.” Hastalıkta süzüldü ya etleri, zayıfladı, bir deri, bir kemik kaldı; “Eski etinden daha güzel bir et veririm. (*ve demen hayra min demihî*) Eski kanından daha hayırlı bir kan veririm. (*sümme yeste'nifu'l-amele*) Sonra da amel defterini yeniden başlatırım. İşe yeniden başlar.”

Amel defterine yeniden başlamak iyi mi, kötü mü? İyi... Günahların hepsini siliyor Allah-u Teâlâ Hazretleri, günahların hepsini siliyor, tertemiz; “Hadi, defterin temiz oldu, buraya güzel şeyleri yazdır, bir daha kötü şeyleri yazdırma! Al pırıl pırıl tertemiz bir defter.” diye, ameli yeniden başlattırıyor.

İşte bu da gösteriyor ki, bir kul Allah ona bir hastalık ve rir d e sabırla davranırsa, sabrettiği zaman Allah-u Teâlâ Hazretleri onun günahlarını siliyor demekki... Günahları silmenin yollarından birisi de kulu hasta edip, o hastalığa sabrından sonra günahlarını affetmesi... Hastalığı kendisi veriyor. Ondandır da iyi olunca, günahların hepsi affoluyor.

Yâni, Allah-u Teâlâ Hazretleri kullarının hep iyiliğini istiyor da, bahanelerle kullarını, çeşitli bahanelerle affediyor.

Biz o kadar aciz, o kadar cahil, o kadar zalim, o kadar gafil insanlarız ki, bahanelerden bile istifade edemiyoruz. Yâni, bir bahaneyi, biraz bir küçücük adım atsak, birazcık bir yönelsek bahane edilecek, affolacağız. O kadar zalimiz ki, bahaneye bile yanaşmıyoruz yâni. Ağır iş yapmak şöyle dursun, bahaneyi bile yapmıyoruz da, ondan sonra cehennemi boyluyoruz.

c. Allah'ın Velî Kuluna Eziyet Etmek

Gelelim bundan sonraki hadis-i şerife... Bu hadis-i şerifi çok iyi dinleyin! Hz. Aişe Validemiz'den nakledilmiş. Pek çok hadis kitapları da kaynak olarak gösterilmiş altında... Uzun bir hadis-i şeriftir, hadisi baştan sona okumayacağım. Parça parça okuyup izah edeceğim.

Buyuruyor ki Peygamber SAS Efendimiz:⁴

RE. 330/5 (*Kàle'llàhu azze ve celle*) “Azîz ve Celîl olan Allah-u Teâlâ Hazretleri buyurur ki:

(*Men âzâ lî veliyyen*) “Kim ki benim bir velîmi ezâlandırır ise, benim evliyamdan, evliyaullahtan, veli kullarımdan bir kulumu kim ezâlandırırorsa, (*fekadi'stehalle muharabetî*) benimle harp etmeyi meşrulaştırmış olur.”

Gidiyor benim veli kuluma sataşılıyor ya, bana harp ilan ediyor o... Neden? Biliyor ki, o benim velimdir, dostumdur; ona sataşmak, bana sataşmak demek.

Şimdi bu veli kimdir? Ayet-i kerimede buyruluyor ki:

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ
الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ

(يونس: ٦٢ - ٦٣)

(*Elâ inne evliyâa'llâhi lâ havfün aleyhim ve lâ hüm ya hzenûn. Ellezîne âmenû ve kânû yettekûn.*)
[Bilesiniz ki, Allah'ın dostlarına korku yoktur; onlar üzölmeyecekler de... Onlar, iman edip de takvâya ermiş olanlardır.] (Yunus, 10/62-63)

Kısaca, Allah'ın veli kulları, Allah'a iman edip de takvâ üzere yürüyen, takvâ ehli kullardır.

İmanı bildik. İmandık ki yâ Rabbi, sen varsın, birsin! Meleklerin var. Kitaplarına iman ettik; kitaplar göndermişsin. Peygamberlerine iman ettik; peygamberler göndermişsin, bize hak yolu öğretsin diye... Ahiret gününe iman ettik; bu dünya hayatı her işin başı... Sonu değil! Bu dünya hayatından sonra, bir de öbür hayat var. O hayatta, ebedî hayatta, başında biz muhakeme olacağız; iyiler mükâfat, kötüler ceza görecek.

Ahirete de iman ettik. Hayır ve şerrin de hepsi senin kudretinle olduğuna, senden olduğuna ikrar ederiz, iman ederiz." diye iman sahibi olduk. Eh, *el-hamdü li'llâh*, Allah'ın veliliğinin, bir adımı tamam...

İkinci adımı: (*Ve kânû yettekùn*) Takvâ ehli olmak. Takvâ kelimesi üzerinde çok durun! Ben şimdi burada birkaç kelime bir şey söyleyeceğim ya, siz bu takvâ nedir, bu işin peşine düşün.

“—Bir kelime duydum hocadan, *takvâ* diye bir kelime... Acaba bunun aslı nedir, faslı nedir?” diye her gördüğünüz alime sorun!

Her hocaya sorun,

“—Hocam, *takvâ* nedir?”

Bir de o anlatsın bakalım, nasıl anlatacak. On kişiye sorarsanız, sonunda yavaş yavaş bu işi bilmeye başlarsınız.

“—Tamam, öbür hoca şöyle demişti, bu da böyle dedi, bu da böyle dedi.” filan...

Ben şimdi bir söyleyeyim: Takvâ, insanın günahlardan kaçınması, sakınmasıdır. Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin azabına, cezasına, ikâbına, hoşnutsuzluğuna maruz kalmamak için sakına, çekine yürümesidir insanın. Takvâ bu... Korkmak; ama nasıl korkmak? Günahlardan korkmak... Nasıl korkmak? “Allah'ın cezasına uğrarım, hoşnutluğunu elden kaçıyorum, hoşlanmadığı, sevmediği, gazab ettiği bir kul olurum. Aman böyle olmayayım.” diye uğraşmak... Takvâ budur.

Eğer hareketlerini böyle tanzim edebiliyorsan, tamam; müjdeler olsun ki, sen Allah'ın veli kullarından bir veli kulsun! Neden? İman ettin, bir de Allah'ın hoşnutluğunu kaybetmemek için titiz titiz, sakına sakına yürüyorsun. Dikkat ediyorsun, bastığın yere dikkat ediyorsun, attığın adıma dikkat ediyorsun.

“—Kim Allah için alırsa, Allah için verirse, Allah için severse, Allah için kızarsa... Yâni, her yaptığı işi Allah için yaparsa; imanını tamamlamış olur.”
Yaptığımız her şeyi Allah için yapacağız.

“—Ben filanca adamı çok severim.”

“—Neden seviyorsun? Allah için mi? O Allah dostu mu, Allah düşmanı mı? Allah dostuysa, seviyorsan; ne mutlu... Allah düşmanını seviyorsan; yandın... Çünkü Allah-u Teâlâ Hazretleri düşmanını seveni, dost edinmez.

Sen Allah'ın düşmanını sev, Firavun'u sev... Ondan sonra Allah'ın sevgisini bekle, rızasını bekle... Olacak şey mi? Mûsâ AS'ın yanında yer alma, Firavun'un yanında yer al, ondan sonra Allah'ın sevgisi bekle; olmaz...” Ters... Tersine iş olur, onun için sevdiğini Allah için sevecek.

“—Kızdım, falancaya kızıyorum...”

“—Neden?”

“—Hiç, bana bir zararı yok, hatta iyiliği de var; ama din düşmanı... Sevemiyorum onun için, kızıyorum... Düzelse, iman etse, Allah'a kul olsa, boyun verse; ayağının tozu olurum, turâbı olurum, ayağını öperim elini bırakıp...”

Hah, bak güzel... Allah için kızılıyorsun. Allah için seviyorsun, Allah için kızılıyorsun; ne güzel... Allah kişiyi sevdiğine erdirecek ahirette... Kimi seversen, onunla beraber olacaksın. Cehennemlik bir kimseyi seversen, korkarım onun yanına gidersin. Cennetlik kimseleri sevmeye çalış ki, onların yanına gidesin.

Allah için alıp, Allah için vermek...

Hız. Ömer'e sormuşlar, malum

“–Takvâ nedir?” diye...

O da dikenli bir tarlada, ayaklarına diken batmasın, eteklerini diken yırtmasın diye dikkatli yürümeye benzetmiş takvâyı...

Bu dünya dikenli bir tarladır. Bu dünyada insan, çıplak ayaklı bir yolcu gibidir. eğer bu dünyada bastığı yere dikkat etmezse müslüman; çoban çökerten dikenlerin üstüne bir basar; feryad ü figan eder yâni... O dikenler ayağının ta topuğunun içine kadar girer “Hartt..” diye veyahut koca koca deve dikenleri vardır ya, eteklerine bir takıldı mı, cart curt yırtar sağını solunu... Dünyayı işte böyle bir dikenli, bakımsız tarlaya benzeteceksiniz. Siz de bu tarlada yürümek zorundasınız, üstelik ayakkabınız da yok...

İşte böyle hareket ederseniz takvâ ehliniz. Yâni, dikenden ayağınız kanamasın, eteğiniz yırtılmasın diye yürüyebiliyorsanız bu dünyada, işte o zaman takvâ ehliniz. İşte böyle kimse takvâ ehli bir kul...

Şimdi böyle bir kimse, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin velisi oluyor. Böyle bir kimseyi incitirse bir insan... Böyle hareket eden, Allah yolunda yürümeye çalışan bir kimseyi incitirse; âzâ ne demek? Ezâ verirse ona, öyle bir kimseye eza verirse...

Başka rivayetler de var. O rivayetleri de söyleyeyim. Âdâ d iye geçiyor; onunla düşmanlık yaparsa, adavet, karşılıklı düşmanlık yaparsa veyahut *ehânen*; hor, aşağı görürse...

“—O da kimmiş yâhu? O da adam mı?” filan diye tepeden bakar, onu hor görürse, aşağı görürse...

Başka bir rivâyette de, *ahdaba*; kızdırırsa diye geçiyor. Öyle bir şey yaptı, kızdırdı... Bunların hepsine dikkat etmek lâzım! Düşmanlık etmek, hor, hakir, aşağı görmek veyahut kızmasına sebep olmak veyahut ezâlandırmak... Başka rivayetlerde bunlar geçmiş.

Kim Allah'ın böyle bir velisini ezâlandırırca, ne olur bakalım? Ne olacak Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne harp açmayı meşrulaştırmış olur. Yâni, harp ilan etmiş olur. Korkunç bir söz yâni, onun için insanın Allah dostlarını incitmemeye çok dikkat etmesi lâzım. Etrafındaki insanlara baksın ve Allah'ın dostlarını incitmemeye çalışsın...

Sonra herhalde, Allah dostlarının nasıl olduğunu belirtmek için olsa gerek, Peygamber Efendimiz bu hadis-i şerifine şöyle devam eylemiş:

(Ve mâ takarraba ileyke abdî bimisli edâil-farâiz) “Kulum bana farz olan ibadetleri eda etmek gibi bir işle yaklaşmadı yâni, bundan daha güzel bir usülle yaklaşmadı...” Yâni, “Bir kul Allah'ın farz kıldığı namazları, zekâtları, oruçları, hacları yaparsa; Allah'a yaklaşır.” demek. “Bunlar kadar güzel bir yaklaşımcı çare kolay bulunmaz.” demek...

Oh, el-hamdü lillâh, bunları yapıyoruz, namaz kılıyoruz, Ramazan geldi mi oruç tutuyoruz, zekâtımızı veriyoruz. Eh, hac vazifemizi de yapıyoruz; çok güzel, iyi... Bu istitakatimizin altında.

(*Ve mâ yezâlü'l-abdü yetekarrabu ileyye bi'n-nevâfil*) “Kulum bana ilave ibadetlerle, nafîle ibadetlerle yaklařmaya devam eder, durur.”

Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne farzları eda ederek yakın olur insan; ama yakınlaşma nafîle ibadetlerle devam eder durur. Kul farz ibadetleri yapınca yakınlık oluyor. Nafîle ibadetlerle de bu yakınlık daha da artıyor. Daha da fazlalaşıyor ve devam ediyor. Devamlı bir seyir halinde yâni, hareket halinde, yakınlaşma işi halinde...

Nafîleler nedir? Nafîlelerin bir kısmı, namazların nafîleleridir. Yâni, meselâ, işrak namazı, duha namazı, kuşluk namazı, evvabin namazı, gece namazı gibi namazlardır nafîle namazlar... Nafîle oruçlardır: Pazartesi Perşembe orucu, eyyam-u biyd orucu, Muharrem orucu, Zilhicce oruçları filan gibi... Sonra, zikirledir, tesbihattır, *Lâ ilâhe illa'llah*'lar, *Allah*'lar, *Sübhâna'llah*'lar vs.lerdir... Veyahut daha başka çeşitleri vardır.

“İşte bunları böyle yapa yapa kul, bana yaklaşır, yaklaşır; (*hattâ uhibbehû*) nihayet ben onu sevinceye kadar bu yaklaşma devam eder. O nafîle ibaretleriyapayapa, nihayetbenokulumuseverim. (*Feizâ ahbebtühû*) Sevince ne olur?” Allah-u Teâlâ Hazretleri, “Nihayet severim.” diyor. Demek ki, sevgi öyle hemen, birden, kolay kolay olmuyor; çünkü berbat insanlarız. Yâni, katranlara batmış, çıkmış insanlarız. Temizleneceğiz, paklanacağiz; ondan sonra... Yüzümüzü yıkayacağiz, elimizi yıkayacağiz, elbisemizi, kirlileri çıkartacağiz, temizleri giyeceğiz, gönlümüz pak olacak filan... Ondan sonra nihayet sevecek.

Onun için, farzları eda edelim! Nafilelere riâyet edelim! Allah'a ibadete şevk ile devam edelim! Nihayet bir noktada Allah seviyor. Sevince ne olur?

(*Feizâ ahbebtühû*) “Kulumu sevdiğim zaman, (*küntü aynühü'lletî yebsuru bihâ*) gördüğü gözü olurum. Kulumun görmüş olduğu, görmekte olduğu gözü ben olurum. (*Ve üzünehü'lleti yes'meu bihâ*) İşittiği kulağı ben olurum. (*Ve yedehü'lleti yabtışu bihâ*) Tuttuğu eli ben olurum. (*Ve riclehü'lletî yemşî bihâ*) Yürüdüğü ayağı ben olurum. (*Ve fuâdehü'llezî ya'kîlu bihî*) İdrak ettiği, şuur ettiği gönlü ben olurum. (*Ve lisânehü'llezî yetekellemu bihî*) Konuştuğu dili, lisânı ben olurum.”

(*In deânî ecebtühû*) “Bana dua ederse, duasına icabet ederim. Kabul ederim duasını, istediğini yaparım. (*Ve in seelenî a'taytühû*) Benden bir şey isterse, veririm. (*Ve mâ tereddütü an şey'in ene fâilühû*) Yaptığım işlerde hiç tereddüt etmem, (*tereddüdi an vefâtihi*) bu sevgili kulumun ölümü kadar hiç bir şeyde tereddüt etmem...”

Allah-u Teâlâ her şeyleri yapıyor, tereddüt etmiyor da; “O kulunun canını almada çok tereddüt ederim.” buyuruyor. Neden? (*Ve zâke li-ennehû*) “Şu sebeptendir ki, (*yekrehu'l-mevte*) o kulum ölümden korkar.” Kolay bir şey değil ölüm.. Acı, soğuk bir şey... (*Ve ene ekrehü'l-mesâetühû*) “Ben de onun hoşlanmadığı, hoş gelmeyen şeyi yapmaktan çekinirim. Onun için canını almak, bana çok zor gelir o kulumun...” diye bitiyor hadis-i şerif...

Şimdi düşünün ki, bir kul yerine Allah görürse, gözü o olursa, onun görmediği şey kalır mı?

“—Yâhu, filanca hocaefendinin yanına gittim; geçen gün söylediğim, yaptığım işi ima edici konuşmalar yaptı...”

Neden? Allah gören gözü olunca, elbette o senin gizli yap tığın işi bilir de sana karşılık verir.

Sonra, Allah bir insanın kulağı olursa onun duymadığı şey mi kalır? Ondan sonra Allah bir insanın tuttuğu eli olursa, onun gücünün yetmediği iş mi kalır? Uzanamadığı, elinin uzanamadığı iş mi kalır? Yürüdüğü ayağı olursa mesafe mi kalır?

“—Efendim, filanca adam vakit namazlarını Mekke-i Mükerreme’de kılıp geliyormuş, kitaplar öyle yazıyor. Olur mu? olmaz mı?”

Ben hiç bir şey bilmiyorum, işte hadis-i şerif... Yürüyen ayağı Allah-u Teâlâ Hazretleri olursa, Mekke neymiş yâni? Bir gece yedi kat semayı geçirir, huzur-u âlîsine alır kulunu...

“—O zaman kerametleri anladım hocam! Ha, keramet denilen şeyleri, şimdi anladım. Allah yapıyor hepsini, çünkü gören gözü oluyor, işiten kulağı oluyor, tutan eli oluyor, söyleyen dili oluyor.”

“—Hocam, çok tatlı söylüyor. Öyle güzel söylüyor ki, gönlümün taa derinliğine tesir ediyor lafları. Neden?”

Allah konuşan dili oluyor da ondan... Bu hadis-i şerifte öyle görülüyor.

(*In deânî ecebtühû*) “Dua ederse, icabet ederim...”

Bir başka hadis-i şerif bana çok tesir eder. Çok duygulandırır, sırtımı ürpertir:⁴

رُبَّ أَشْعَثَ أَغْبَرَ مَدْفُوعٍ بِالْأَبْوَابِ لَوْ أَقْسَمَ عَلَى
اللَّهِ لِأَبْرَهُ

(م. عن أبي هريرة)

(*Rubbe eş'ase ağbera*) “Nice saçı başı dağınık, üstü tozlu, (*medfûin bi'l-ebvâb*) kapılardan kovulmuş insan vardır ki, kimse ona itibar etmez, kimse hoş geldin demez. ‘Nasılsın?’ diye izzet ve ikramda bulunmaz. Yok olduğu zaman ortalıktan, ‘Nereye gitti bu zavallıcık?’ diye aramaz, halini hatırını sormaz. Söz söylese kimse kulak vermez, itibar etmez. Kız istese, ‘Sen kimsin, maaşın ne? İşin gücün ne, kazancın ne?’ der, küçümser, kimse kız vermez...” Yâni halk saymıyor, önemsemiyor. Ama Allah seviyor, Allah’ın sevgili kulu...

---

⁴ Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.2024, *Birr ve Sıla* 45/40, no:2622; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XIV, s:403, no:6483; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.364, no:7932; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V II, s.331, no:10482; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.I, s.7; Ebû Hüreyre RA’dan.

Taberânî, *Mu’cemü'l-Evsat*, c.I, s.264, no:861; *Şuabü'l-İman*, c.V II, s.331, no:10482; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.I, s.350; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.370, no:1236; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.267, no:3245; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.108; İbn-i Hibbân, *es-Sikât*, c.III, s.27, no:93; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Mecmaü’z-Zevâid, c.X, s.466, no:17918; *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.286, no:5924, 5925; *Câmiu'l-Ehâdis*, c.XIII, s.96, no:12646-12648; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.512, no:1364.

(*Lev akseme ale'llâhi leeberrehû*) “Bir şeye yemin ederse, sevdiği kulun o yeminceğizi doğru çıksın diye, Allah o işi öyle yapar.” diyor Farz edelim ki, “Vallahi yarın kar yağacak...” dedi.

“—Yâhu, nisanda kar yağması bu memlekette görülmüş bir şey değil...”

Farz edelim, meselâ, böyle deyiverdi o Allah'ın veli kulu...

“—Hadi o veli kulumun dediği yanlışı çıkmasın!” diye, o gün kar yağdırır Allah... Yâni dediğini öyle yapar.

Hadis-i şerifte geçiyor. İsterse, istediğini veririm.

“—Ya Rabbi, şöyle yap, böyle yap!”

Neden diyorlar veli kullara:

“—Efendim, himmet buyurun!” filan diye? Yâni, dua edecek o kardeşi için...

“—Ya Rabbi, işte filancanın hastası varmış, falancanın müşkülü varmış.” filan.

Eh, Allah indinde hatırı var, naz etti, niyaz etti; olur.

Allah-u Teâlâ Hazretleri gözümüzden gaflet perdesini kaldırsın...

Bu hayat bizim tanıdığımız hayattan çok daha derindir. Bu hayat, “İşte gördük canım...” dediğimiz hayat değildir, çok daha derin incelikleri vardır. Perdenin çok arkası var, çok ötesi var, işin çok daha derin noktaları var!

“–Bu derinliklerin anlaşılması neyle olur?”

Allah ile dost olursan, Allah yolunda yürürsen hepsini anlarsın. Allah-u Teâlâ Hazretleri gözümüzden perdeyi kaldırsın...

Fâtiha-i şerife mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

04. 04. 1982 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü